

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

Iktató szám: 19/2013.

ELŐTERJESZTÉS
a KÉPVISELŐ-TESTÜLET 2013. január 31-i ülésére

Tárgy: Tájékoztató a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2012. évi működéséről

Előterjesztő: Formanek Gyula alpolgármester

Készítette: Tamás Beáta irodavezető-helyettes, Humánszolgáltatási Iroda
Barna Erika KEF társelnök - Kék Pont Alapítvány
Rapi István ifjúsági és droprevencációs referens, Humánszolgáltatási Iroda

Előzetesen tárgyalja: Humán Ügyek Bizottsága, 2013. január 30.

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Székelyhidi Livia s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen	☒
nem	☐

**BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLET FERENCVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
ALPOLGÁRMESTER**

Ügyiratszám: Kp/366-1/2013/XII.

Tisztelt Képviselő-testület!

A Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum a 96/2000.(XII.11.) számú országgyűlési határozat felhatalmazása alapján jött létre 2004-ben. Az országgyűlési határozat melléklete a mindenkori Nemzeti Stratégia a kábítószer- probléma visszaszorítása című dokumentum, amely meghatározza a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (továbbiakban: KEF) létrehozását, jogi és közigazgatási feltételeinek megteremtését.

Budapest Főváros IX. kerületében a KEF célja olyan együttműködési rendszer kialakítása, amely a legális és az illegális drogokkal (kábitószerekkel) összefüggő problémák megelőzésének, valamint szakszerű holisztikus, mentálhigiénés szemléletű kezelésének a legfontosabb terepe.

A KEF szakmai tevékenységét ennek szellemében végezte 2012-ben.

Budapest, 2013. január 23.

**Formanek Gyula s.k.
alpolgármester**

Tájékoztató a Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2012. évi működéséről

Megvalósított célok

A KEF összhangot teremtett a mentálhigiénével, drogprevencióval foglalkozó, illetve a kábítószer és szenvedély-problémákat kezelő szervezetek, intézmények munkájában, és ezzel összefüggésben a különböző szakmai és módszertani szemléletmódok harmonizálására törekedett. A KEF prevenciósz szemlélete az egészség megőrzésére, egészség-tudatos magatartás kialakítására, a negatív minták elutasítására, a már kialakult kábítószer-fogyasztás ártalmainak csökkentésére, súlyosbodásának megelőzésére irányult.

Szervezeti, működési változások

A 2012. év júniusától, a korábbi szakmai vezető, társelnök, Dr. Rácz József (pszichiáter igazgató, Kék Pont Alapítvány) lemondásával, Formanek Gyula ágazatért felelős alpolgármester Barna Erika addiktológiai konzultánst (Kék Pont Alapítvány) kérte fel a pozíció betöltésére.

KEF tisztségviselői:

1. Elnök: Formanek Gyula alpolgármester
2. Társelnök: Barna Erika addiktológiai konzultáns
3. Titkár: a Humánszolgálati Iroda vezetője által kijelölt köztisztviselő

2012 őszétől a titkári feladatokat Rapi István ifjúsági és drogprevenciósz referens látja el.

2012. június 21-én hatályba lépett ügyrend szerint, a KEF 3 munkacsoportban végzi munkáját :

1. Prevenciósz munkacsoport
2. Kezelés-ellátás és rehabilitációsz munkacsoport
3. Bűnmegelőzési és közbiztonsági munkacsoport

Általános helyzetkép 2012-ben

A 2004 óta működő Ferencvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2012-ben is folytatta munkáját. A 2009-ben elfogadott Nemzeti Drogstratégia dokumentum kormányzati hatályon kívül helyezése után, nem született meg 2012-ben az új stratégia. A fővárosi kerületi KEF-ek részben még a korábbi stratégiai elvek, szakmai prioritások mentén, illetve az újonnan készült munkaanyagok (Nemzeti Stratégia a kábítószer probléma kezelésére 2011-2020) alapján kirajzolódó elvek, célok és szintérspecifikus elképzelések rendszerében próbáltak eligazodni. A ferencvárosi KEF tagság aktív szereplői között nagy múltú szakmai szervezetek szerepelnek, akik hatékony kapcsolatot ápoltak a drogjelenség kezelésében érdekelt önkormányzati fenntartású intézményekkel is. A kerületi KEF tevékenysége a prevenció, a kezelés-ellátás és ártalomcsökkentés, illetve a kínálatcsökkentés (bűnüldözés) területén egyaránt jelen volt.

A szakmai szervezetek körében 2012-ben forráshiány visszaesés volt érzékelhető, mind a működésében, mind a szakmai programok területén. 2011 nyarán megszűnt a Fővárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, amely nagyban tehermentesítette, kiegészítette a kerületi KEF-ek munkáját (a helyben jelentkező problémák nagyságrendjei esetenként messze túlmutatnak a deklarált kerülethatárokon, illetve a kerületi KEF megoldási, problémakezelési lehetőségein).

2012-ben a szakminisztérium (EMMI) egy kategóriában írt ki KEF pályázati lehetőséget (maximum 500 ezer Ft koordinációs támogatás).

Így a Ferencvárosi KEF a tagszervezetek önerejével számolhatott, valamint a 2011-ben nyert és 2012-re áthúzódó KEF pályázati támogatásokkal. A Nemzeti Drogmegelőzési Iroda átszervezése a KEF munkáját is befolyásolta (kevesebb képzés, szakmai nap, kisebb tanácsadói hálózat, csökkent a információs portál tájékoztató szerepe).

Megvalósult szakmai programok 2012-ben

I. Pályázatok:

A KEF működésének alapjait 2012 első felében a **KAB-KEF-2011** (2011. szeptemberétől 2012. májusáig) **pályázati programon belül 3 alkategóriában nyert támogatás jelentette:**

1. Koordinációs tevékenység: KAB-KEF -11- A- 3072 pályázat alapján.

A Ferencvárosi KEF működését segítve, a koordinátori-titkári feladatokat Vágó Regina, a FECSKE Egyesület képviselője látta el. Ez megnyilvánult a KEF ülések megszervezésében, a pályázatok előkészítésében, összeállításukban, majd a szükséges szakmai és pénzügyi beszámolók elkészítésének koordinálásában. Mindhárom alkategória esetében a pályázatkezelő NCSSZI elfogadta a beszámolókat. A titkár tartotta a kapcsolatot az önkormányzattal és segítette a tagszervezetek közti kommunikációt is, biztosította a szükséges adminisztratív háttérrel és eleget tett az adatszolgáltatási kötelezettségeknek.

2. Prevenációs tevékenység: KABKEF-11-B-3530 Prevenió a Szabadidőért - “Komplex foglalkozás-sorozatok iskolán kívül” pályázat alapján.

A megvalósított program három elemből állt.

a). Kortárs képzés és képzési kutatás a Ferencvárosban

Megvalósításban részt vevő KEF tagintézmények: FECSKE Egyesület, Bohus Biztonsági Szolgálat.

A programelem megvalósítói abból a tényből indultak ki, hogy jelenleg kevés információja van a KEF-nek a képzett kerületi kortárssegítő fiatalokról.

A kutatás két irányú céllal készült:

- Kik a kortársképzők kerületünkben (a tanúsítványt/oklevelet/ működési bizonyítványt kiállítók)?
- Milyen a szakmai (felkészítő) munkájuk aktivitása?

A kortársképzők felkutatása után egy hálózatot kívántak fenntartani, melynek koordinációját az Összefogás a Ferencvárosért Bűnmegelőzési Egyesület vállalta el.

A kutatás során három szervezetet találtak, ahol foglalkoztak kortársképzéssel, de ferencvárosi fiatalok nem vettek részt képzéseiken.

A kerületünkben megkeresett iskolák egy része nem hallott ilyen lehetőségről, vagy nem tudott választ adni a kortárs képzésen részt vett diákjaik számáról. Egyéb fórumokon (játsszótereken, közösségi terekben, rendezvényeken) is kutattak, sajnos eredménytelenül.

A kutatás fontos hiányosságra, szükségletre hívta fel a figyelmet, amennyiben a drogszakma az egyik leghatékonyabb prevenációs módszerként tartja számon a kortárs segítést.

A KEF feladatként javasoljuk kortársképzés beindítását, a képzések részletes PR-jának kidolgozásával.

b) Sakk-terápia

Megvalósításban résztvevő KEF tagintézmény: Összefogás a Ferencvárosért Bűnmegelőzési Egyesület. Képzési idő: heti 3óra (3 x 45perc). Korcsoport: 14-18 évesek.

A megvalósítás helyszíne: ifjúsági klub.

Sakkterápiás program a szervezők szerint a stratégiai gondolkodás megtanulására – amely aztán kiterjeszhető a valós élethelyzetekre – használható. Viszonylag gyorsan megtanulható és nehézségi foka lényegében azoktól függ, akik játsszák, így egyidejűleg játék és kihívás is. A sakk terápiás eszköz, ami segíti az egyént viselkedése, hozzáállása tudatos uralásához és a változások véghezviteléhez (amelyek azután kihatnak az életminőségre). A gyerekek sakkozás közben elsajátított gondolkodási folyamatot és a sakk metaforáját felhasználták világlátásukban

A következő kezelési valósultak meg: fokozni az önbecsülést, a figyelem megtartást, gondolatilag összekapcsolni a választást a következményekkel, jobban előre látni adott választások következményeit, javítani a tervezés és a következetes végrehajtás képességét, a sportszerűség, a gondolkodás fontossága, a csendes tevékenység élvezetének a megtanítása.

A programelem eredményességi mutatói

A program teljes egészében megvalósult, amely jóval a pályázatban vállalt óraszámok fölött zajlott. A sakkterápiák során mélyinterjúkra is sor került. A részt vevő fiataloknak javult az általános magaviselete és a tanuláshoz való hozzáállása. A rendszeres sikerélmény hatására a diákok jelentős számban helyi, területi versenyeken is részt vettek, ahol előkelő helyezéseket is elértek. A helyi sikerélmények prevenció-s lehetősége nagy hatással volt azokra a diákokra, akik kirekesztett vagy deviáns viselkedésük által közismert figurái egy-egy oktatási intézménynek. A pozitív játékerő hatása, az ügyességgel és a „vizualizált eszességgel” való kitűnés lehetősége a legmakacsabb, legproblémásabb diákokat is inspirálta a konfliktuskezelésben használt készségük megújítására. A megerősített jó, a használható és valós játékpozitívum 2012-ben több diákot vonzott a foglalkozásokra, mint eddig bármikor.

c) Filmklub

Megvalósításban részt vevő KEF tagintézmények: Összefogás a Ferencvárosért Bűnmegelőzési Egyesület, FECSKE Egyesület. Képzési idő:10 alkalom (180 perc). A megvalósítás helyszíne: ifjúsági klub.

A megvalósított program elemei:

- Film megtekintése.
- A látottak feldolgozása drámatechnika segítségével.
- A feldolgozandó témával kapcsolatos absztinenssé vált, illetve érintett személyek meghívása (a csoport érzékenyítése céljából).

Feldolgozott témakörök: beilleszkedés, áldozattá válás, fogyatékkal élés, családi kapcsolatok, családon belüli erőszak, egyik vagy mindkét szülő hiánya, alkoholizmus, kábítószeresítés, megaláztatás – iskolai bullying, győzelem, szeretet, kitartás.

A programban részt vett fiatalok az Összefogás a Ferencvárosért Bűnmegelőzési és a FECSKE Egyesület klienskörébe tartozók (14-18 év), a ferencvárosi általános iskolák pedagógusai, pszichológusai, gyermekvédelemmel foglalkozó kollégák által ajánlott diákok.

A filmekben látottakat a FECSKE Egyesület drámapedagógusaival közösen dolgozták fel.

A programelem eredményességi mutatói

A program teljes egészében megvalósult, amelynek ideje alatt a média által is felkapott nagy számú Gina balesetek miatt rengeteg felkérés érkezett egyesülethez. Kifejezetten a party drogokról, dizájner drogokról és a Gináról készült filmekkel készültek a prevenció-s foglalkozásokra. Egész osztályközösségek, baráti társaságok vettek részt ezeken a filmklubokon, ahol “életmentő” beszélgetésekre, információcserére, személyes segítségnyújtásra is sor került. Nagy hangsúlyt fektettek a személyes életviteli beszélgetésekre, felvilágosításokra, amelyeken anonim módon lehetett részt venni.

3. Jogsegély szolgálat szenvedélybetegek és hozzátartozóik részére- KAB-KEF-11-C-3529 pályázat alapján.

Megvalósításban részt vett KEF tagintézmény: Kék Pont Drogkonzultációs Központ és Drogambulancia Alapítvány.

A Kék Pont Alapítvány kezdettől fogva, 1996 novemberétől, a szociális, pszichológiai és orvosi segítségnyújtás mellett nagy hangsúlyt fektetett a kliensek illegális droghasználatával kapcsolatban felmerülő jogi problémák orvoslására, megoldására az intézményben működő drog-jogsegély szolgálat keretében. A pályázat (2011.12.01-2012.05.15. közötti időszakban) lehetőséget biztosított a IX. kerületi Ambulancián működő drog-jogsegély szolgáltató működtetésére heti 2 órában, amely telefonon egyéb időpontokban is elérhető volt szakemberek, így közvetve klienseink számára is.

A drog-jogsegélyt a kliensek ingyenesen, anoním módon vehették igénybe és jogi konzultációban való részvételre a családtagoknak is lehetőségük volt.

A szolgálat megfelelő színvonalon történő működtetéséhez szükséges infrastrukturális, eszközbeli és személyi feltételek a projekt megvalósításának időszaka alatt teljes mértékben adottak voltak.

A jogsegély- szolgáltatás célja, a megvalósítás alatti tapasztalatok:

A jogsegélyszolgálat elsődleges célja az volt, hogy felvilágosítást és segítséget nyújtson azoknak, akik ellen az illegális drogok használata miatt rendőrségi eljárás indul vagy indult, illetve azoknak is segítsen, akiknek büntetőügye ügyészi, illetve bírói szakba került. Kliensek tájékoztatást kaptak arról, hogy 2003. március 1-től mind az alkalmi droghasználók, mind a drogfüggők élhetnek az elterelés lehetőségével, a büntetés helyett választhatják a legalább 6 hónapig tartó „elterelést”, tehát a megelőző-felvilágosító szolgáltatásban, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben vagy kábítószer-használatot kezelő más ellátásban való részvételt. Eddigi tapasztalatok szerint, az elterelésre vonatkozó szabályok pontos alkalmazása, a droghasználók, az ügyekben eljáró rendőrök, ügyészek vagy éppen bírók egy részének számára nem pontosan ismeretek. A drog-jogsegély szolgálaton túl, a kliensek egyéb büntetőügyeikkel kapcsolatosan is tanácsot kérhettek, illetve több esetben fordultak segítségért gyermekelhelyezés, lakásügy, válás témakörben is. Sok esetben a jogi konzultáció során derült ki, hogy egy gyógykezelésben vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatásban való részvétel lehetősége révén a drogfogyasztó számára elkerülhető a vádemelés, vagy a bírói ítélet lesz kedvezőbb. Ekkor a gyógykezelést vagy a megelőző szolgáltatásban való részvételt vállalónak nem kellett más segítő intézményt keresnie, hiszen a Kék Pontban elkezdhetette az elterelést. Más esetekben viszont, éppen a Kék Pontban megkezdett kezelés, a szociális munkás által elvégzett állapotfelmérés során derült ki, hogy a kezelést kérő kliensnek komoly jogi problémái is vannak a drogfogyasztásból adódóan. Ekkor a Kék Pontban dolgozó szociális munkás irányította a klienst a jogászhoz. Áttételes módon, de mégis a jogsegély szolgálat feladatai közé tartozott a személyes és egészségügyi adatvédelem, melyet a drog-jogsegély szolgálatban dolgozó ügyvédnö gy gyakorolt, aki a Kék Pont intézményi adatvédelmi felelőse is egyben. Így sikerült biztosítani azt, hogy az intézményhez érkező, kliensekkel kapcsolatos rendőrségi megkereséseknél az egészségügyi és személyes adatok csak az arra illetékeseknek, s a törvényben meghatározott módon kerüljenek kiadásra. Ez azért volt fontos, mert a rendőrség a megkeresések során részletesebb adatkört próbált beszerezni, mint ami jogszabályszerűen indokolt volt. A telefonos megkeresések esetében, az ügyvédnö instrukciói alapján a szociális munkás nyújtott a közvetlen segítséget a kliensnek, pl. írt kérelmet.

A projekt időtartama alatt 54 kliens vette igénybe személyesen a jogsegély szolgáltatást, és 35 alkalommal történt telefonos konzultáció. A szolgáltatást igénybe vevő kliensek nagy többsége olyan droghasználó fiatal volt, akik többszörösen hátrányos helyzetűnek bizonyultak. Droghasználatuk, szenvedélybetegségük az esetek jelentős részében társult egyéb élethelyzeti

problémákkal: tartós munkanélküliséggel, hajléktalansággal, állami gondozott léttel vagy állami gondozott múlttal, nehezen kezelhető személyiségzavarokkal és pszichiátriai betegségekkel. A kliensek többsége a többszörösen hátrányos helyzeténél fogva sem tudott élni a büntetőeljárások során az Alkotmány által biztosított, védelemhez való jogával. Semmiféle tapasztalatuk nem volt arról, hogy milyen jogaik és lehetőségeik vannak érdekeik védelmében.

4. Az új kerületi drogstratégia előkészítése, és az ehhez szükséges helyzetfelmérés a KAB-KEF-12-7510 pályázat alapján.

2012 augusztusában került beadásra a kerületi drogstratégia megújítását előkészítő szükségletfelmérésre irányuló kutatási projekt. A nyertes pályázatról (500 ezer Ft) döntés csak decemberben született. A megvalósítás így áthúzódott 2013. év tavaszára.

II. Rendezvények

A KEF tagszervezetek (képviselőik) két kerületi rendezvényen vettek részt, ahol szakmai munkájukkal segítették a programok megvalósítását.

1. Ferencvárosi Pedagógiai Nap - 2012. november 28. (Leövey Klára Gimnázium és Szakközépiskola).

Témája: dropprevenció, devianciakezelés és hátránykompenzáció.

Közreműködő előadóként, a KEF tagok közül jelen volt:

Vágó Regina (FECSKE Egyesület),

Dávid Ferenc szociológus (Kék Pont Alapítvány),

Rapi István ifjúsági és dropprevenció referens (Polgármesteri Hivatal),

Vadász Piroska, Györfi Lili, Rendes Kriszta FPSZSZSZK pszichológusai.

2. Prevenációs Nap az AIDS Elleni közdelem Világnapja alkalmából - 2012. november 30. (Ferencvárosi Művelődési Központ).

A rendezvényen civil szervezetek szolgáltatásainak bemutatására (információs kiadványok, ismertető, totók, interaktív játékok) került sor.

A kerületi középiskolások (300 fő) két előadást hallgattak meg:

- „HÍV és AIDS helyzet Magyarországon-betegség klinikuma és kezelése” - Dr. Szlávik János főorvos előadásában (Egyesített Szent István és Szent László Kórház),

- “Közlekedés, Környezet, Kábítószer, Korosztályos veszélyei” - Klobusitzky György egyetemi mestertanár előadásában (Nemzeti Közszolgálati Egyetem).

A Kék Pont Droppkonzultációs Központ vezetésével “A vírus nyomában” - interaktív vetélkedőn 30 fő vett részt 6 kerületi középiskolából.

Összegzés, javaslatok

A 2012-es évben tapasztalt nehézségek ellenére elsőszámú feladatunk, hogy 2013 tavaszán elkészüljön a kerületi szükségletfelmérés, majd annak alapján Ferencváros drogstratégiája és cselekvési terve, a KEF éves munkaprogramja.

Folytatódjanak a megkezdett és sikeres szakmai programok.

Az újonnan kialakuló programok a lehetőség szerint a KEF tagok közötti szorosabb együttműködéssel, több szervezet és intézmény összehangolt közös munkájával jöjjenek létre.